

La influencia de la imatge en el nen

[Anna Pérez](#)

Tots sabem que l'escola ha estat, tradicionalment, un espai fonamental per a la transmissió d'informacions i també un espai per a la comunicació. Aquesta transmissió d'informacions es basava, fins fa poc, en la comunicació verbal. Ara bé, durant les últimes dècades d'aquest segle s'ha produït un canvi tan espectacular com el que va succeir quan l'escola va substituir el sistema comunicatiu oral per la comunicació escrita. En aquells moments, això va implicar un replantejament dels objectius i les metodologies a emprar en el sistema educatiu.

Amb l'aparició dels mitjans de comunicació audiovisuals veiem que el context comunicatiu està més mitjançat pel llenguatge no verbal que pel verbal, la qual cosa ens obliga a replantejar i adequar els currículums escolars a aquesta nova situació.

Si els mitjans de comunicació són, avui, tan poderosos que influeixen en la realitat i que poden fins i tot arribar a modificar-la, és evident que influeixen també en l'escola, la qual forma part d'aquesta realitat.

A partir d'aquí ens podem preguntar quina ha de ser la resposta de l'escola i com han d'actuar els educadors. En principi, els educadors són conscients que la situació actual modifica el punt de partida i tot. Com són els nens i les nenes que actualment ens arriben a

l'escola en l'etapa d'Educació Infantil? Quins trets els fan diferents dels que ens arribaven fa uns anys?

Abans els nens i les nenes rebien la majoria d'estímuls visuals i auditius a casa, només a través del contacte familiar. La seva arribada a l'escola suposava, en aquest sentit, una continuïtat perquè llavors eren els mestres els qui s'encarregaven de transmetre el mateix tipus d'estímuls. Però, en canvi, avui els nens i les nenes viuen envoltats d'estímuls audiovisuals des que neixen i per tant, quan arriben a l'escola, ja són consumidors habituals d'aquests missatges.

Quan els nens i les nenes arriben a l'escola es troben en un moment avançat de la seva maduració personal, es fan preguntes sobre la seva pròpia existència i sobre el món que els

envolta. També saben que per entrar en contacte amb els altres han d'utilitzar uns codis comunicatius determinats. Els nens i les nenes es troben, en aquest moment, en una fase molt important del desenvolupament de les competències simbòliques que comprenen aspectes cognitius i aspectes relacionals. Així doncs, tenint en compte aquesta circumstància,

l'escola ha de potenciar el desenvolupament de les competències simbòliques i afavorir els processos comunicatius, per esdevenir un model constant de comunicació.

Avui més que mai els docents han de tenir en compte que els alumnes no sempre aprenen,

com abans, per contacte directe amb la realitat, sinó que aquesta relació amb la realitat també està mitjançada per la representació simbòlica de la realitat que li ofereixen els mitjans de comunicació. Per tant, si acostumem els nostres alumnes a rebre informació mitjançant els estímuls audiovisuals, assegurarem una millor fixació de l'aprenentatge i

afavorirem, al mateix temps, el desenvolupament total del pensament.

L'escola ha de potenciar la comprensió de les imatges de la mateixa manera que es potencia la comprensió dels estímuls verbals. L'aprenentatge de la lectura i de l'escriptura no es pot reduir, ara com ara, al llenguatge verbal. Cal aprendre a llegir i a escriure les

imatges i els sons, perquè el llenguatge audiovisual està, ja, tan arrelat a la realitat dels infants que no és possible prescindir-ne si volem partir dels seus interessos. En definitiva, l'escola ha de tenir en compte l'alfabetització audiovisual des de l'Educació Infantil per tal de desenvolupar totes les habilitats comprensives i expressives dels infants, procurant que siguin capaços de processar correctament les informacions que reben i analitzar-les críticament.

L'eix transversal d'educació audiovisual. Criteris per a la seva integració en el currículum

Avui resulta gairebé impossible trobar qualsevol activitat humana que no estigui mitjançada

per la força dels mitjans de comunicació. Aquests s'encarreguen d'informar, d'influir i fins i tot transformar moltes de les disciplines diàries. En conseqüència, per conèixer aspectes de qualsevol d'aquestes disciplines és gairebé imprescindible, a més del contacte

directe, recórrer al suport audiovisual.

Per aquesta raó l'educació en i amb els mitjans audiovisuals s'ha de relacionar amb totes les àrees del currículum escolar i, per tant, considerarem l'educació audiovisual com a

eix transversal que haurà de tenir present sempre aquest doble vessant:

- L'educació en el llenguatge audiovisual, és a dir, l'aprenentatge dels codis del llenguatge audiovisual i els seus recursos expressius, per tal que els alumnes puguin elaborar els seus petits missatges audiovisuals.

- L'educació amb els audiovisuals, és a dir, la utilització dels mitjans audiovisuals per introduir, resumir, ampliar, etc., qualsevol tema relacionat amb les àrees habituals del currículum.

Per tal de dur a terme una bona integració de l'educació audiovisual en el currículum d'Educació Infantil, haurem de tenir molt en compte les bases psicopedagògiques que condicionen aquesta etapa educativa. Recordem, per això, que durant el cicle de Parvulari,

l'infant perfecciona la seva capacitat d'anàlisi perceptiva, i també, les seves habilitats sensomotrius. L'infant pregunta i es pregunta contínuament, va descobrint a poc a poc el món que l'envolta, va construint la seva noció d'objecte i comença a establir relacions, correspondències i comparacions.

Pel que fa als aspectes de socialització, durant l'etapa dels 3 als 6 anys l'infant abandona progressivament el seu egocentrisme i cada vegada es mostra més disposat a participar en jocs cooperatius. És el moment de desenvolupar la funció simbòlica.

Aprendre vol dir, per a l'infant de 3 a 6 anys, construir nous significats de la realitat

que l'envolta, de manera que aquests significats enriqueixin els seus propis coneixements adquirits prèviament, per tal d'anar-los aplicant a noves situacions, cada vegada més complexes.

En aquest context, els educadors hauran de facilitar l'experiència i els instruments per tal que l'infant faci un aprenentatge significatiu, d'acord amb el seu nivell evolutiu i el context sociocultural en què viu.

Si considerem aquest conjunt d'aspectes, veurem que durant aquesta etapa educativa l'educació audiovisual s'haurà de centrar en les grans unitats de significació per a l'infant que són les següents:

- La descoberta d'un mateix.
- La descoberta del seu entorn social i natural.
 - Intercomunicació i llenguatge.

Per expressar i comunicar tot allò que observa, l'infant haurà d'aprendre a utilitzar uns instruments d'intercomunicació: el llenguatge verbal, el llenguatge audiovisual, el plàstic, el musical i el matemàtic. Tots aquests llenguatges serveixen per expressar, interpretar i modificar la realitat que ens envolta.

9

L'educació audiovisual haurà de contribuir a aquesta interpretació de la realitat, deslligant, en primer lloc, els instruments d'anàlisi i d'observació suficients perquè els infants descobreixin que la imatge no és la realitat. Per mitjà de diferents activitats acabarà deduint que aquesta representació de la realitat és manipulable fàcilment.

En definitiva, les capacitats que haurien d'assolir en finalitzar l'etapa es podrien resumir així :

- Diferenciar la imatge i la realitat.
- Aprendre a mirar.
- Aprendre a escoltar.
- Associar, classificar, relacionar imatges, tot jugant.

També haurem de tenir en compte algunes condicions importants per a una bona integració de l'educació audiovisual a l'Educació Infantil.

Els documents del centre

Per garantir una actuació coherent i eficaç, cal que el projecte curricular del centre concreti els continguts de conceptes, procediments i actituds que s'han seleccionat per introduir l'educació audiovisual a l'Educació Infantil. Així mateix, caldrà programar les activitats d'aprenentatge i els recursos didàctics i materials necessaris.

El paper dels docents

Si volem que l'educació audiovisual sigui una realitat sòlida i no una anècdota cal que tots els professors del centre hi estiguin implicats, de manera que cadascun d'ells pugui concretar quina serà la seva actuació educativa en el nivell que li correspongui. Així, els mestres de cada cicle concretaran els continguts a treballar, la relació amb les àrees i també

l'avaluació dels resultats. Es tindrà una cura especial respecte de la gradació de continguts

i de l'adequació de les activitats d'aprenentatge.

El paper dels pares

No podem oblidar que l'impacte dels mitjans audiovisuals es produeix fora de l'àmbit escolar, per tant, la responsabilitat de l'educació en el coneixement i l'anàlisi crítica d'aquests mitjans no pot restar limitada a l'àmbit escolar. És necessària la col·laboració de pares i mares per tal d'unificar criteris. Si les actuacions dels pares i les mares pel que fa a l'ús dels mitjans entra en contradicció amb els criteris dels centre, resultarà molt més difícil assolir els objectius que ens hem proposat. Durant l'Educació Infantil caldrà organitzar reunions, xerrades i campanyes adreçades als pares i les mares per unificar criteris.

Les condicions de l'aula

La incorporació de l'educació audiovisual al centre suposa, igualment, una nova manera de treballar a l'aula i fins i tot pot ser un recurs útil per potenciar la innovació educativa. Tenir en compte els mitjans audiovisuals significa assumir una nova concepció del treball a l'aula i, fins i tot, una nova concepció de com utilitzar l'espai. Caldrà prescindir de l'estructura tradicional en la qual el centre d'atenció era la pissarra i, per tant, la distribució del mobiliari de l'aula estava monopolitzada per la seva visió.

L'aula ideal és aquella que disposa d'una pantalla plegable, a punt per ser utilitzada en qualsevol moment, de manera que hi puguem projectar unes transparències o unes diaposi-

tives. Així mateix, cal preveure que les aules es puguin enfosquir amb facilitat perquè les projeccions es duguin a terme en bones condicions. Cal considerar la possibilitat de disposar, també, un equip de vídeo portàtil que ens permeti utilitzar-lo quan ens convingui. En qualsevol cas, la integració dels mitjans audiovisuals no hauria de representar un esdeveniment extraordinari, sinó que hauria de ser viscut pels alumnes com un fet habitual.

Però, a més, l'aula ha de tenir un racó per mantenir-hi l'arxiu d'imatges i de sons que ens poden ser d'utilitat.

A l'arxiu d'imatges hi tindrem classificades convenientment tota mena d'imatges fixes (cartells, fotografies, etiquetes, enganxines, etc.) i també imatges en moviment, com ara cintes de vídeo que recullin des de gravacions de programes de televisió

que ens puguin ser útils a classe i cintes comprades, fins a gravacions de treball de classe o els enregistraments mateixos que han fet els alumnes.

A l'arxiu de sons recollirem des d'informacions sonores variades, fins a col·leccions de sons gravats pels alumnes, d'altres procedents de cassetts comprats, contes, etc. Finalment, serà convenient destinar un espai considerable de la mediateca de l'escola a tot el material audiovisual que pugui ser útil per a l'Educació Infantil.

Lectura i interpretació d'imatges

Objectius de l'educació audiovisual a l'Educació Infantil

Els objectius finals que caldria assolir en finalitzar l'etapa es podrien resumir en

aquests punts:
(dir uns quants)

- Començar a descobrir les diferències fonamentals entre la realitat i la seva representació gràfica (imatges fixes i en moviment).
- Descobrir i acceptar la imatge del cos propi.
- Classificar, ordenar i associar tota mena d'imatges seguint criteris distints.
- Observar objectes d'ús quotidià i persones des de diferents punts de vista.
- Identificar imatges parcialitzades i relacionar-les amb el seu conjunt corresponent.
- Saber comunicar-se mitjançant les imatges.
- Saber descriure imatges fixes.
- Observar i expressar oralment les característiques essencials d'una seqüència, d'una escena o de la totalitat d'un curtmetratge adequat a l'edat: què passa, a qui passa, a on passa.
- Saber narrar una història mitjançant la utilització d'imatges fixes i d'ombres xineses.
- Identificar sons diversos, associar-los amb els objectes, animals, persones o fenòmens als quals fa referència.
- Creació d'efectes sonors nous, amb objectes casolans, per a unes determinades imatges fixes i en moviment.
- Mostrar interès i curiositat envers el món de les imatges.

Organització de les activitats

La incorporació de l'educació audiovisual a l'aula d'Educació Infantil haurà de tenir un caràcter interdisciplinari i, per tant, les organitzacions de les activitats cal que siguin diferents de les habituals.

Segons de quina activitat es tracti, disposarem de diversos sistemes organitzatius:

Els racons

Podem considerar la possibilitat de tenir a l'aula "El racó de les imatges". En aquest racó hi tindrem el material necessari per dur a terme les activitats que hem previst: l'arxiu d'imatges fixes, l'arxiu de sons, els jocs de taula, etc., i, si és possible, podem tenir muntat d'una manera estable, el circuit tancat de televisió.

En una situació ideal hauria de ser possible que mentre uns alumnes treballen en els diferents racons, d'altres poden, d'una manera més o menys autogestionada o amb el suport de la mestra, experimentar en el racó de les imatges.

Els projectes

En el cas de treballar per projectes, haurem de preveure, en cadascun d'ells, activitats relacionades amb l'audiovisual com a llenguatge o com a recurs pedagògic. Si, per exemple, els alumnes han triat com a projecte "les joguines" podem organitzar un arxiu d'imatges fixes que reproduïxin joguines i classificar-les segons diversos criteris, relacionar aquestes imatges, inventar la història d'una joguina i reproduir-la en imatges sobre acetats per projectar-ho mitjançant el retroprojector, comparar joguines reals amb algun espot de televisió, etc. Així, l'audiovisual pot estar present en el nostre treball de projectes amb una normalitat absoluta.

El treball en equip

Moltes de les activitats que es portaran a terme demanen fer un treball d'equip: els jocs d'imatge, la reproducció d'una història seqüenciada en acetats, en diapositives, etc. Podem organitzar diferents equips de treball per efectuar algunes de les activitats. Es tracta de potenciar l'intercanvi d'opinions, d'afavorir la negociació entre els infants per dur a terme la feina, i d'ajudar-los a descobrir, a poc a poc, que la majoria de les propostes d'expressió audiovisual són sempre fruit d'un treball en equip.

Els tallers interclasse

L'aprenentatge de la lectura i escriptura de missatges audiovisuals també pot fer-se mitjançant els tallers interclasse. Durant l'Educació Infantil i també durant el Cicle Inicial podem crear diversos tallers: el taller d'imatges fixes, per exemple, on realitzarem activitats de fotografia, observació d'imatges, treballs amb retroprojector, etc.; el taller de les imatges en moviment, on inclouríem, per exemple, totes les activitats que es poden fer en circuit tancat; el taller dels sons, etc. En aquests tallers hi barrejarem nens i nenes de nivells distints per tal d'afavorir la relació interclasse.

Aprendre a mirar (agafar les activitats que diu com exemple, afageixo una d'observació d'un llibre a final)

En realitat aquest és un dels conceptes bàsics implícit en la majoria de les activitats. Pretenem aguditzar la capacitat d'observació dels alumnes, despertant la seva sensibilitat visual per "veure el món que els envolta" amb uns altres ulls. Així, exercicis com els que titulem "Algú sap què és la imatge?", "Mirar de lluny i de prop", "Mirar amb la lupa", "Mirar al mirall", "Mirar per un forat", "Què diríeu que és això?", "Com ho miro?", tenen com a objectiu fonamental despertar la capacitat de mirar, d'observar i d'analitzar; de fet, la majoria dels exercicis que trobareu exposats tenen, en certa manera, la pretensió d'assolir aquest objectiu. Volem destacar, especialment, l'apartat que hem dedicat a l'anàlisi de la sèrie *Pingu*. Mirar a classe una sèrie coneguda a través de la televisió ens ofereix la possibilitat de fer un bon treball interdisciplinari en què, evidentment, la comprensió del llenguatge audiovisual hi és implícita.

Treballar amb el llibre "L'art amb lupa. De l'antiguitat fins els nostres dies" de l'editorial Empúries i de Claire d'Harcourt, observar un quadre per veure detalls.

Imatge i realitat

En principi, per a la majoria dels infants, tot allò que surt a la televisió o veuen en una fotografia és la realitat, i precisament la manca d'aquesta diferenciació produeix confusions perilloses. La diferenciació entre aquests dos conceptes és la clau per començar a desmitificar, des de ben aviat, el valor de les imatges com a document assimilable a la realitat. Aprendre que les imatges no són la realitat sinó únicament una representació d'aquesta és el primer pas per esdevenir, en un futur, espectador crític. Per això, hem reservat un espai

important de la nostra actuació a tota mena d'exercicis que afavoreixin aquesta diferenciació, utilitzant tant les imatges fixes com les imatges en moviment (Qui és de veritat?, Què és de veritat?, Com ho miro?, Els anuncis de la "tele": veritat o mentida?, Vull sortir a la tele!, És gran o és petit?, etc.).

Serviria aquí també els exemples del treball d'ombres, aparellar nens amb les seves imatges, evocar experiències a partir de gravacions...

Estructura del material

Les fitxes que presentem a continuació s'han estructurat en funció de la naturalesa mateixa de les imatges:

- Propostes generals.
- Propostes per treballar amb imatges fixes: fotografia, retroprojector.
- Propostes per treballar amb imatges seqüenciades: diapositives, retroprojector.
- Propostes per treballar amb imatges en moviment: vídeo.

Cal assenyalar que a l'hora de plantejar la gradació de les activitats és convenient anarles alternant per conceptes, de manera que cadascuna d'elles es vagi treballant paral·lelament.

Finalment, volem informar-vos que moltes de les activitats que s'expliquen en aquest llibre, com també altres que no hi són, les podreu veure en el vídeo *Els audiovisuals a l'aula*.

Les primeres passes (Generalitat de Catalunya, Departament d'Ensenyament, Programa de Mitjans Audiovisuals), que trobareu a tots els Centres de Recursos Pedagògics de Catalunya.

Cinema, TV i publicitat

La percepció

L'emissió simultània d'imatge en moviment i so té el poder d'atreure l'atenció, i és un element gratificador.

Els estudis més recents semblen demostrar que les imatges i els sons televisius, així com el cinema, actuen directament sobre les nostres emocions i ho fan sense que en siguem conscients. Les imatges provoquen en nosaltres determinats sentiments: odi, enveja, tendresa, etc. Precisament perquè intervenen amb tanta efectivitat sobre la part emocional, i sobre les capacitats cognitives i les sensibilitats, produeixen una fascinació i un poder de seducció en l'espectador. Ens podem preguntar per què les imatges tenen aquest gran poder de convicció.

Quina

és la diferència entre el poder de la imatge i el poder de la paraula escrita?

Quan observem una imatge estem veient, d'una manera immediata, una interpretació de la realitat, directament. Cada imatge té un significat per ella mateixa i, si ho volem, no

ens cal ni tan sols fer l'esforç de relacionar una imatge amb una altra. Precisament aquest mateix efecte l'aconseguim fent zàpping.

En canvi, quan llegim un text cada lletra no té un significat per si mateixa, es tracta d'un símbol que només adquireix significat amb relació a altres símbols, per formar paraules

que s'organitzen en frases. El lector imagina i reconstrueix el missatge i marca el ritme de lectura. Tots aquests mecanismes no es produeixen quan veiem imatges televisives, perquè el seu poder de seducció fa que les assimilem inconscientment, amb poc esforç. També hem de tenir present que la recepció d'imatges i de sons potencia la qualitat de la informació perquè es fan servir més canals perceptius i, per tant, es generen més imatges mentals.

En funció del contingut dels programes i la quantitat de temps que esmercem a veure'ls es creen, en diferents graus, els hàbits perceptius i la necessitat d'hiperestimulació sensorial.

Els missatges televisius es caracteritzen pel seu ritme (acceleració produïda per la successió de molts plans en pocs segons), de manera que els nens i les nenes s'han acostumat

a un determinat ritme (anuncis, dibuixos animats) i, quan es troben davant d'un altre tipus de programes de ritme més lent, ho troben avorrit.

Així mateix, el fenomen del zàpping posa de manifest la gratificació psicològica que produeix el moviment ràpid i la varietat de continguts. Com a conseqüència, modifica els hàbits perceptius en les noves generacions, que estan generant nous estils de comunicació i

corrents estètics que s'estenen a d'altres mitjans de comunicació.

El llenguatge de la televisió és la suma de diferents llenguatges: el llenguatge de les imatges i el llenguatge dels sons. Aquest llenguatge s'estructura d'una manera particular mitjançant la combinació de signes, seleccionats intencionadament, per produir un sentit determinat.

Per comprendre el llenguatge de la televisió s'han de tenir certes competències lingüístiques,

s'ha de conèixer com funciona el llenguatge del mitjà.

La imatge de la televisió es construeix en la ment de l'espectador a partir de la seva successió temporal, de la percepció d'un flux seqüencial de signes amb què opera mentalment

per obtenir un sentit.

En la mesura que els nens i les nenes siguin conscients d'aquesta lectura, podran atribuir sentit i realitzar aprenentatges significatius. Quan els infants es troben amb problemes

de comprensió, el missatge televisiu passa a ser poc significatiu per ells, i aleshores l'atenció es concentra en aspectes inesperats.

Els motius que poden afavorir una descodificació equivocada són diversos:

- El desconeixement de l'estructura de les històries, dels formats i dels gèneres televisius.
- El desconeixement dels recursos tècnics propis del llenguatge televisiu.
- El desconeixement previ del món social a què fa referència allò que veuen (vocabulari, conceptes, etc.).

En conclusió, podem dir que un infant és capaç de comprendre correctament el missatge televisiu si té uns coneixements previs sobre els continguts que s'hi proposen, un coneixement

del llenguatge audiovisual i una capacitat correcta de representació mental.

La televisió i el sentit de la immediatesa

La narrativa audiovisual potencia el sentit d'immediatesa i el dinamisme en què viu immersit l'espectador en la vida quotidiana, la qual cosa tendeix a incrementar el sentit de la impaciència.

Quan veiem un programa de televisió que no ens agrada podem canviar de canal o fer una altra activitat, però quan la nostra experiència en la vida real no ens agrada o no és gratificant, no podem fer zàpping, no podem canviar de canal.

Les frustracions es produeixen quan es veu que la vida quotidiana és molt diferent d'allò que ens ofereix la televisió com a models. Es poden crear falses expectatives si no es

provoquen experiències educatives i vitals que ens ajudin a diferenciar els missatges reals dels ficticis.

Aprendre a veure la televisió, usar-la d'una manera gratificant, com a eina d'aprenentatge, de distracció, de creativitat, és un repte que necessàriament resoldrem millor si l'afrontem família i escola, des de les dues vessants formal i informal. Cal amb les famílies anar parlant de:

Espai on es veu la televisió

Cal que tinguem cura del lloc on veiem la televisió, de l'espai i la distribució dels mobles, etc. En general, és més adequat que la sala sigui comuna (sala d'estar, menjador, cuina, etc.) i evitar l'ús individual de la televisió a la seva habitació.

També haurem de tenir en compte que és millor veure la televisió amb llum indirecta que a les fosques, i caldrà evitar que la llum solar arribi directament sobre la pantalla del televisor.

La distància recomanable amb relació a l'aparell abraça des d'1'50 m fins a 3 m, en funció de les dimensions del televisor.

El temps

Cal que les famílies comptabilitzin el temps que els seus fills esmercen a veure la televisió.

Hi ha estudis recents que parlen de no ultrapassar l'hora diària dedicada a mirar la televisió, mentre que d'altres opinen que les famílies s'han de començar a preocupar quan els seus fills i filles miren més de tres hores diàries, d'una manera contínua, la televisió.

El temps que dediquem a veure la televisió ens priva de realitzar altres activitats molt més enriquidores, com ara jugar, fer esport, llegir, escoltar música, etc.

Les famílies també haurien de revisar si l'horari de visió de la televisió s'adequa a les necessitats vitals dels infants (hàbits alimentaris, dormir les hores adequades...).

S'hauria de planificar conjuntament amb els fills tant el temps que esmerçarem a veure la televisió com la selecció dels programes.

La interacció comunicativa

Només cal seure al costat dels nostres fills i filles i visionar els mateixos programes televisius per comprovar que ho veuen tot i no pas exclusivament els programes anomenats

infantils i juvenils. Però el que ens ha de preocupar més no és allò que veuen, sinó com ho veuen, perquè es troben en una situació de comunicació unidireccional. Per tant, és absolutament necessari equilibrar aquest procés. Les famílies hauran de comentar amb els

seus fills i filles allò que veuen a la televisió, compartir opinions, plantejar dubtes i reflexions, per facilitar la comprensió dels missatges, ajudar a relativitzar les informacions i diferenciar les situacions reals de les fictícies.

Recordem que els infants necessiten :

- Un clima de seguretat afectiva que els permeti conèixer el món que els envolta, i explorar-lo amb confiança.
- Sentir que la seva família pot posar límits tant en les seves actituds com en les seves accions, contenint-ne l'ímpetu excessiu, les inseguretats, les frustracions.

La interacció que estableixen les famílies amb els seus fills i filles constitueix el primer i més important model . Els infants “aprenen”, interioritzen els seus valors, l'estil d'afrontar les coses, de manifestar-les, tant amb relació a ells mateixos com la seva manera de ser i relacionar-se.

En definitiva, participar i compartir, mirar amb els fills la televisió i parlar sobre allò que veiem ajudarà a seleccionar amb responsabilitat i equilibri els diversos tipus de programes.

criteris de selecció i utilització de materials audiovisuals i de les TIC a ed. Infantil